

De muzikale oersoep van Orkest Zuid

De Amerikaanse wetenschappers Stanley Miller en Harald Urey toonden met hun beroemde experiment uit 1953 aan dat complexe aminozuren onder bepaalde omstandigheden spontaan kunnen ontstaan. Voor Orkest Zuid vormde dit gegeven een dankbare inspiratiebron voor enkele bijzondere concerten.

DOOR ONZE REDACTIE

Foto: Jan van de Ven/illusie.com

Combinaties aangaan met andere kunstvormen, onderwijs en wetenschap. Met dat doel voor ogen schoot symfonisch blaasorkest Orkest Zuid vorig jaar uit de startblokken. Inmiddels is het al aardig gelukt om met dit concept een voet tussen de deur te krijgen in het drukbevolkte culturele landschap. In de thuishaven Eindhoven heeft Orkest Zuid in de korte periode van zijn bestaan een mooie reputatie opgebouwd. “De publieke belangstelling voor onze concerten zit in de lift”, constateert artistiek leider Jos van de Braak tevreden. “We merken dat het begint aan te slaan. Daar wordt ook hard aan gewerkt. Veel orkesten zetten alle energie in op het muzikale deel. Pr-activiteiten hangen er vaak door gebrek aan mankracht maar wat bij. We hebben dat uitbesteed aan een professioneel bureau. Dat zet toch zoden aan de dijk”.

Met het meest recente project ‘Zoeken in de oersoep’ scoorde het gezelschap zelfs een podiumplek in het culturele Mekka van Nederland. Science center NEMO in Amsterdam en de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e) herhalen momenteel het beroemde Miller-Urey experiment. In het verlengde daarvan vonden concerten plaats in het Muziekcentrum Frits Philips in Eindhoven en het Muziekgebouw aan ‘t IJ in Amsterdam.

Stanley Miller en Harald Urey toonden in 1953 aan dat er bouwstenen van eiwitten (aminozuren) kunnen ontstaan als je simpele stoffen onder bijzondere omstandigheden mengt. De proef wordt gezien als aanwijzing dat uit een zogenaamde oersoep van anorganische stoffen

mogelijk leven op aarde is ontstaan. De Amerikaanse wetenschappers hielden het experiment na een week voor gezien. In Amsterdam en Eindhoven blijven de destillatiebollen vijf jaar pruttelen in de hoop dat er nog meer bouwstenen van het leven ontkiemen. In aansluiting op het thema liet ook Orkest Zuid uit een mengsel van muzikale moleculen en cellen een hoogwaardig programma van symfonische blaasmuziek ontspruiten. “Door de link met het onderwerp rolde er een muzikaal divers programma uit dat een grote artistieke uitdaging vormde”, zegt Van de Braak. “Met deze insteek prikkel je ook de bezoekers wat meer. Door de schakel met de universiteit ontstaan er bovendien verbindingen met het bedrijfsleven. Daardoor trek je vanzelf ook een ander publiek”.

Om de muzikale verbeelding van het thema gestalte te geven, koos Orkest Zuid voor muziekstukken die net als de oersoep van Miller en Urey van iets kleins uitgroeien tot iets groots. Het meest tot de verbeelding sprekende voorbeeld daarvan is natuurlijk de Bolero van Maurice Ravel. Maar ook de contrapuntische structuur waarmee Johann Sebastian Bach zijn Passacaglia en fuga laat ontwikkelen tot een complex geheel past prima bij het onderwerp. Bovendien klonk de première van een compositieopdracht van de Utrechtse componiste Monique Krüs. Haar cantate The Grief of Gravity werd uitgevoerd met medewerking van de sopraan Maaïke Widdershoven en het Projectkoor Eindhoven. “Een heel mooi liefdesverhaal tussen de zwaartekracht en het menselijk bewustzijn”,

licht Van de Braak toe.

Voor de uitvoering in het Muziekgebouw aan ‘t IJ in Amsterdam geeft Van de Braak een voldaan gevoel. Blaasorkesten staan bij dit hoofdstedelijke muziekpodium niet dagelijks op het affiche. Van de Braak: “Het was zeker bijzonder om met dit programma daar te mogen staan. Die zaal heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot het tweede gebouw in Nederland met hoogwaardige programmering. We hopen daarbij met ons eigen concept aansluiting gevonden te hebben”. Orkest Zuid komt later dit jaar nog eens in actie. Op 12 december speelt het orkest in de Concertzaal in Tilburg de productie Op liefde en dood met medewerking van de sopraan Kelly God en het Zuid Nederlands Concert Koor. Op 26 juni 2011 staat in Muziekcentrum Frits Philips in Eindhoven The Queen Symphony van Tolga Kashif op het programma. •

